

14 Νοεμβρίου, 1994

[ΚΟΥΡΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στές]

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Εφεσεΐοντες,

v.

COUDOUNARIS FOOD PRODUCTS LTD ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Εφεσιβλήτων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8688)

Έφεση — Τροποποίηση λόγων έφεσης — Αίτηση για προσθήκη λόγου έφεσης με τον οποίο να προσβάλλεται η απόφαση πρωτόδικου Δικαστηρίου, με την οποία διατάχθηκε η επιστροφή του ποσού πέραν των υπό του νόμου επιτρεπομένων τόκων στον πληρώσαντα αφού είχε διαπιστωθεί ότι ο όρος βάσει του οποίου είχε καταβληθεί ο τόκος ήταν παράνομος (illegal) — Επιτράπηκε από το Εφετείο. 5

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, μεταξύ άλλων, είχε αποφασίσει ότι ο όρος 13(β) της σύμβασης μεταξύ των διαδίκων ήταν παράνομος γιατί προνοούσε για την είσπραξη τόκου πέραν του διπλασίου της αρχικής οφειλής και έτσι ήταν αντίθετος με τις πρόνοιες των άρθρων 3 του περί Τόκου Νόμου, 1977(Ν. 2/77) και 31(1) των περί Δικαστηρίων Νόμων. 10
Επειδή ο τόκος είχε ήδη πληρωθεί από τους εφεσιβλήτους, το Δικαστήριο διάταξε την επιστροφή του στους εφεσιβλήτους. Οι εφεσεΐουσες με αίτησή τους ζήτησαν άδεια να προσθέσουν στους λόγους έφεσής τους 15
ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο λανθασμένα είχε προχωρήσει στην έκδοση διαταγής για την επιστροφή του εν λόγω πληρωθέντος τόκου, χωρίς να εξετάσει τις επιπτώσεις του ευρήματός του ότι ο σχετικός όρος της σύμβασης ήταν παράνομος (illegal) και ιδιαίτερα της πιθανής εφαρμογής της ρήσης "the loss lies where it falls".

Αποφασίσθηκε ότι: 20

Εφόσον το θέμα της παρανομίας του σχετικού όρου της σύμβασης είχε εγερθεί ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, το οποίο είχε δεχθεί ότι ο όρος ήταν παράνομος, το Δικαστήριο έπρεπε να είχε εξετάσει τις επιπτώσεις της παρανομίας αυτής, και δεν ήταν ανάγκη το συγκεκρι-

μένο ζήτημα να είχε εγερθεί ειδικά ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Γι' αυτό η αιτούμενη τροποποίηση έπρεπε να εγκριθεί.

5

Η αίτηση επιτράπηκε. Οι αιτητές να πληρώσουν τα μισά έξοδα της αίτησης.

Υπόθεση που αναφέρθηκε:

Snell v. Unity Finance Ltd [1963] 3 All E.R. 50.

Αίτηση.

10 Αίτηση με την οποία οι εφεσείοντες ζητούν άδεια για τροποποίηση των λόγων έφεσης με σκοπό την προσθήκη λόγου έφεσης.

Cur. adv. vult.

Δ. Αραούζος με Ε. Βασιλείου (κα), για τους Εφεσείοντες.

Χρ. Βάκης, για τους Εφεσίβλητους.

15 **ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.:** Η ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δοθεί από τον Π. Αρτέμη, Δ.

20 **ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ.:** Το πρωτόδικο Δικαστήριο μεταξύ άλλων αποφάσισε ότι ο όρος 13(β) της σύμβασης μεταξύ των διαδίκων ήταν παράνομος, γιατί προνοούσε για την είσπραξη τόκου πέραν του διπλασίου της αρχικής οφειλής και έτσι ήταν αντίθετος με τις πρόνοιες των άρθρων 3 του Νόμου 2/77 και 31(1) του περί Δικαστηρίων Νόμου, 14/60. Τέτοιος τόκος είχε όμως ήδη πληρωθεί από τους εφεσίβλητους και το Δικαστήριο προχώρησε να διατάξει την επιστροφή του τόκου αυτού.

25 Είναι η θέση των εφεσείοντων ότι το Δικαστήριο δεν είχε δικαίωμα να πράξει τούτο με βάση το Κοινοδίκαιο που εκφράζεται επί του προκειμένου με τις αρχές του "ex dolo malo non oritur actio", "ex turpi causa non oritur actio" και "in pari delicto potior est conditio defendentis". Στους λόγους έφεσης των εφεσείοντων όμως δεν συμπεριελήφθη λόγος έφεσης με βάση το επιχείρημα αυτό και με την
30 αίτηση τους ημερομηνίας 6.7.94 ζήτησαν την άδεια του Δικαστηρίου για την προσθήκη νέου λόγου έφεσης, όπως αυτός λεπτομερώς περιέχεται στην υπό εκδίκαση αίτηση.

Το κύριο θέμα που ηγέρθη κατά την εκδίκαση της αίτησης ήταν κατά πόσο το θέμα αυτό είχε εγερθεί ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου και αν όχι αν θα ήταν επιτρεπτό να εγερθεί για πρώτη φορά ενώπιον του Εφετείου.

Ο ευπαίδευτος συνήγορος των εφεσειόντων υπέβαλε στο Δικαστήριο ότι επειδή πρόκειται για παράνομη σύμβαση, γεγονός που προκύπτει από τη μαρτυρία που δόθηκε ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, το γεγονός ότι δεν προβλήθηκε ρητά ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου δεν εμποδίζει τους εφεσειόντες να το εγείρουν στην έφεση. Αναφορά έγινε βασικά στην υπόθεση **Snell v. Unity Finance Ltd** [1963] 3 All E.R. 50, όπου αποφασίστηκε ότι όταν τα γεγονότα που καθιστούν τη συμφωνία παράνομη κατέστησαν γνωστά στο πρωτόδικο Δικαστήριο, ήταν καθήκον του Δικαστηρίου αυτού είτε η παρανομία είχε εγερθεί από τους διάδικους, είτε όχι να αρνηθεί να εφαρμόσει την συμφωνία.

Στην παρούσα περίπτωση το Δικαστήριο πράγματι διεπίστωσε όπως αναφέραμε πιο πάνω το παράνομο του μέρους εκείνου της σύμβασης που θεώρησε ως άκυρο, αλλά παρόλον τούτο προχώρησε να διατάξει επιστροφή των χρημάτων των πληρωθέντων με βάση το μέρος αυτό της σύμβασης, χωρίς καθόλου να υπεισέλθει στις αρχές που διέπουν το θέμα τούτο και ιδιαίτερα την αρχή που εκφράζεται με τη ρήση: “the loss lies where it falls”.

Το θέμα της παρανομίας ηγέρθη στο πρωτόδικο Δικαστήριο και τούτο δέχτηκε την ύπαρξη παρανομίας. Έτσι, θα έπρεπε να εξετάσει και το κατά πόσο θα μπορούσε να διατάξει κάτω από αυτές τις συνθήκες την επιστροφή των χρημάτων, θέμα που εγείροταν από μόνο του, εφόσον το Δικαστήριο θεώρησε τον όρο 13(β) της σύμβασης παράνομο.

Με βάση τα πιο πάνω είμαστε σαφώς της γνώμης ότι οι εφεσειόντες μπορούν και δικαιούνται υπό τας περιστάσεις να εγείρουν το θέμα τούτο κατά την έφεση. Ως εκ τούτου δίδεται άδεια για τροποποίηση της έφεσης ως η αίτηση. Η τροποποίηση να γίνει εντός 15 ημερών. Τα μισά έξοδα της αίτησης και αυτών που δημιουργήθηκαν λόγω της αίτησης θα βαρύνουν τους αιτητές.

Η αίτηση επιτρέπεται. Διαταγή για έξοδα ως ανωτέρω.